

Qorti ta' l-Appell

(Kompetenza Inferjuri)

Imhalled Anthony Ellul

Appell Civili numru:- 47/12AE

**Vincent Curmi iben il-mejjet Alfred u May nee` Borg Cardona,
Christiane Ramsay Pergola mart Umberto u Marcus Marshall iben il-
mejjet Alan u Mignon nee` Scicluna fil-kwalita` tagħhom bħala
amministratur u ko-amministraturi tal-*estate* tal-markiż**

**John Scicluna kif debitament awtorizzati u Marcus Marshall iben il-
mejjet Alan u Mignon nee` Scicluna li qed jidher f'isem u in
rappreżentanza ta' Mignon Marshall u Christianne Ramsay Pergola li
qed tidher għan-nom u in rappresentanza ta' Corinne Ramsay, armla
ta' Robert u bint il-mejjet Markiż John Scicluna**

vs

Villa Arrigo Limited

L-Erbgħa, 16 ta' Marzu 2016.

Permezz ta' ftehim tal-11 ta' Mejju 2000 iffirmat bejn ir-rikorrenti, sidien ta' Palazzo Parisio fin-Naxxar, u s-soċjeta` intimata Villa Arrigo Limited, din tal-aħħar ingħatat "*the right to organize receptions and the exclusive right to cater for Receptions at the Premises*" u "*the Landlords shall not allow any other person or Company to provide any form of catering services in at or from the Premises*" salv għall- "*exceptions and exclusions provided for in clause 3 hereof*" (Klawżola 2).

Skont klawżola 3, "*The Landlords shall be entitled to organize Receptions and tours at he Premises and to allow catering in the Premises by persons other than Caterers (is-Socjeta` intimata) in the following circumstances:-*

a) any reception, party or other function, by or for any immediate members of the families of Mignon Marshall and Corinne Ramsay

b) any tours organized at the Premises for tourists visiting the premises...

c) any receptions for conferences/tourists... organized by persons who do not accept the use of the services of the Caterers...".

Permezz ta' skrittura tas-26 ta' Ġunju 2006 il-partijiet ftehemu li jirreferu s-segwenti tilwima għall-arbitraġġ taħt ir-regoli tal-Att dwar l-Arbitraġġ (Kap 387):

"the balance of ten thousand Maltese Liri (LM10,000) which Landlords claim is still due as fees for the year ... 2004 by the Caterers... and which the Caterers claim is not so due." Skont l-intimati, in-nuqqas ta' ħlas kien ġustifikat billi s-sidien kisru Klawzola 2. Il-ftehim itemm billi jgħid *"the decision delivered by the Arbiter concerning the abovementioned dispute shall be final and binding on both parties"*.

L-intimata wiegħbet li:-

"The amount claimed is not due and payable by Villa Arrigo Limited to the claimants in view of the fact that the claimants acted in breach of their obligation to provide them with the exclusive right to cater for wedding receptions and other functions at Palazzo Parisio. Once Villa Arrigo Limited was denied its right of exclusivity, it should not be made liable to pay the exclusivity fee" (statement of defence tal-intimata).

Permezz ta' lodo tat-22 t'Ottubru 2012 rilaxxaat miċ-Ċentru Malti tal-Arbitraġġ (Arbitraġġ Numru 1992/2009) l-arbitru laqa' l-eċċezzjoni tal-intimata u ċaħad it-talbiet tar-rikorrenti.

Ir-rikorrenti ħassewhom aggravati b'dan il-lodo u għalhekk appellaw minnu. Fil-qosor, ir-raġunijiet huma li:

(1) d-deċiżjoni tal-arbitru li kien hemm ksur tal-kuntratt *"hija soġġetta ta' żball fl-applikazzjoni tad-dritt"* billi *"ġiet raġġunta mill-arbitru mingħajr ma saret l-ebda riferenza għall-principji legali applikabbli għall-każ u kwindi mingħajr ma saret applikazzjoni ekwa u ġusta tad-disposizzjonijiet rilevanti tal-liġi għall-każ in eżami u għall-fatti kif irriżultaw lill-arbitru"*. L-arbitru qal li kemm id-dritt li jiġu organizzati riċevimenti kif ukoll id-dritt għall-catering fir-receptions kienu esklussivi mentri l-kliem ċar ta' klawzola 2 tagħti din l-esklussivita` biss fil-każ tal-catering.

(2) anke kieku kien hemm ksur, mhux kull ksur jiġġustifika l-eċċezzjoni tal-*inademplendi non est ademplendum*. L-ammont mizmum kien għal kollox sproporzjonat għall-allegat ksur tal-kuntratt.

(3) ma jaqblux mal-evalwazzjoni tal-fatti magħmula mill-arbitru.

Is-sustanza tat-twegiba tal-appell tas-soċjeta` intimata hija li:

(1) l-appell jitratta esklussivament fatti minkejja t-tentattivi tal-appellanti biex jinkwadraw l-aggravji tagħhom fuq punt ta' liġi u għalhekk sar bi ksur tal-artikli 69A(2) u 70A(3) tal-Att dwar l-Arbitraġġ (Kap 387).

(2) il-fatti m'humix kif esposti mill-appellanti.

Il-qorti rat l-atti.

Konsiderazzjoni.

L-Artiklu 70A(1) jistipula illi:-

"Parti fil-proċedimenti tal-arbitraġġ tista' tappella lill- Qorti tal-Appell fuq punt ta' liġi li jitrissel minn deċiżjoni finali magħmula fil-proċedimenti kemm-il darba -

(a) il-partijiet ma eskcludewx espressament dan id-dritt tal-appell fil-ftehim tal-arbitraġġ jew mod ieħor bil-miktub."

Permezz tal-ftehim tal-arbitraġġ, il-partijiet ftehemu li **"The decision delivered by the Arbitrator shall be final and binding on both parties"**. L-intimata ma nvokatx li f'dan il-kaz m'hemmx dritt tal-appell fuq punt ta' liġi minkejja din il-klawżola fil-ftehim ta' arbitraġġ.

Skont l-artiklu 70A(3) tal-Kap 387:

"Il-Qorti tal-Appell għandha tikkunsidra l-appell biss jekk il-Qorti tkun sodisfatta -

(a) li d-deċiżjoni dwar il-punt ta' liġi taffettwa sostanzjalment id-drittijiet ta' waħda jew iktar mill- partijiet;

(b) li l-punt ta' liġi huwa wieħed li t-tribunal kien mitlub jiddeċiedi fuqu jew mod ieħor iddependa fuqu biex jasal għad-deċiżjoni;

(c) li fuq il-bażi ta' dak li jirrizulta mill-fatti fid-deċiżjoni, id-deċiżjoni tat-tribunal dwar il-punt ta' liġi hija prima facie miftuħa għal dubju serju; u

(d) li abbażi ta' reviżjoni tar-rikors, kull risposta u d-deċiżjoni, l-appell ma jidhirx li hu dilatorju u vessatorju, u fil-każijiet l-oħra kollha il-Qorti għandha tiċħad l-appell".

Imbagħad Artiklu 70B(1) jżid il-ħtieġa li:

"Appell taħt l-artikolu 70A għandu jidentifika l-punt ta' liġi li għandha tittieħed deċiżjoni fuqu u għandu jispeċifika t- tifsira li r-rikorrent jallega li hi t-tifsira korretta tal-punt ta' liġi identifikat".

Din il-qorti għandha d-dmir li ma tippermettix appelli fuq punti ta' fatt ipprezentati taħt l-apparenza ta' punti ta' liġi. Dan mhux biss billi jekk tagħmel hekk il-Qorti tkun qiegħdha tmur oltre l-kompetenza tagħha, imma wkoll billi jekk tkun indulgenti tkun qiegħdha timmina l-ghan wara proċeduri ta' Arbitraġġ bħala mezz alternattiv ta' kif jiġu riżolti t-tilwim, speċjalment meta, bħall-każ preżenti,

dawn ikunu ta' natura kummerċjali fejn id-dewmien mhux ta' ġid ghas-settur kummerċjali. Mezz li huwa maħsub li jipprovdi lill-partijiet b'rimedju iktar mghaġġel sabiex jirrizolvu kwistjoni.

Issa kif ġja` rilevat, il-pern tad-diverbju bejn il-partijiet quddiem l-arbitru kien dwar il-klawżoli numri 2 u 3 tal-kuntratt kif ukoll dwar jekk ċerti attivitajiet promossi fil-fond *de quo* mis-sidien kinux jinkwadraw ruħhom bħala ksur tal-istess kuntratt. Mill-atti jidher li ma kienx hemm punt ta' liġi li t-Tribunal kien mitlub jiddeċiedi dwaru. Mid-deċiżjoni tal-Arbitru lanqas ma jirrizulta li kien hemm punt li liġi li ddependa ruhu fuqu sabiex wasal ghad-deċiżjoni.

L-appellanti għamlu riferenza għall-Artiklu 1002 tal-Kodiċi Ċivili li jgħid li meta l-kliem ta' konvenzjoni meħud fis-sens li għandu skond l-użu fiż-żmien tal-kuntratt, hu ċar, ma hemmx lok għal interpretazzjoni. Fid-deċiżjoni l-Arbitru kkonkluda li:

"Thus in the Arbitrator's opinion through the agreement, Respondents were granted exclusivity to organize receptions at the palace and an exclusivity to cater for all the receptions at the palace. The flip side of this wide exclusivity clause, was the penalty clause if the minimum amount of receptions was not attained".

Dan hu l-mod kif l-Arbitru fehem il-klawżola numru 2 tal-kuntratt. Tista' taqbel u tista' ma taqbilx¹. Fir-realta' l-qorti lanqas ma tara li kien hemm xi ħtieġa li l-Arbitru jesprimi ruhu dwar jekk kien jeżisti l-esklussivita fir-rigward ta' receptions li jsiru fil-bini, ladarba l-eċċezzjoni tal-intimata (ara *statement of defence*) kienet titratta biss id-dritt ta' esklussivita' fuq il-catering. Saħansitra fid-dikjarazzjoni tal-fatti, li tiffirma parti mill-istess att, qalet:

*"On various occasions throughout the year 2004, claimants acted in breach of their contractual obligations **by engaging other caterers to cater at various wedding ceremonies and other functions held at Palazzo Parisio**. In view of the fact that it was not in fact granted exclusivity as stipulated in the agreement, Villa Arrigo Limited refused to pay the amount EUR213,293.73 representing the exclusivity fee for the year 2004".*

Fil-fatt ukoll fit-twegiba għall-appell, l-intimata qalet li l-ksur tal-ftehim kien:

¹ Il-qorti tapprezza u tifhem l-osservazzjoni li għamel l-Arbitru fis-sens li, "... *the distinction between the two rights as expounded by the Claimants is too sophistic*". Reception iggib magħha ħtieġa ta' catering. Ladarba l-intimata nghatat dritt ta' esklussivita' f'dak li jirrigwarda catering għal receptions, b'mod indirett l-intimata inghatat jedd ta' esklussivita' wkoll fir-rigward ta' receptions, bl-eċċezzjoni tar-receptions li jissemmew fi klawżola 3 tal-kuntratt. Qed jingħad hekk għaliex il-catering kollu ta' receptions (definita fil-kuntratt bħala *future wedding receptions and other functions*), bl-eċċezzjoni ta' dawk li jissemmew fi klawżola 3 tal-kuntratt, kellu jsir mill-intimata.

"L-appellanti kkomettew diversi breaches tal-Ftehim billi jew rendew is-servizzi ta' catering fil-Palazz huma stess jew hallew lil terzi jagħmlu l-catering receptions organizzati mill-appellanti fil-palazz u dana bi ksur esklussivita' tal-esponenti ai termini tal-ftehim" (fol. 19).

Hu veru li fl-istess twegiba ssemma li l-appellanti bdiet torganizza receptions u għalhekk ma setgħetx torganizza numru ta' receptions ghaliex is-slot ittiehed mill-appellanti, bil-konsegwenza li m'għamlitx il-minimu ta' receptions kontemplati fil-ftehim u ntalbet thallas €750 multiplikat bil-bilanċ ta' tigijiet li kien ghad jonqos biex jintlaħaq il-*minimum target*. Tezi li m'hijiex inkluzja fl-*istatement of defence* tal-appellata, apparti li mill-kont ogġett tal-kwistjoni datat 13 ta' Jannar 2005, ma jirriżultax li dak hu l-każ. Pero' mid-decizjoni tal-Arbitru ma jirriżultax li din l-allegazzjoni giet ikkunsidrata.

Irrispettivament ta' kif tintiehem il-klawzola 2 tal-kuntratt tal-11 ta' Mejju 2000, l-Arbitru wasal ghad-decizjoni wara li ghamel apprezzament tal-provi. Fil-fatt fid-decizjoni jinghad:

"Thus one must see whether the activities that took place at the Palace in 2004 and for which the Respondents did not cater, fell within the exceptions allowed in terms of clause 3 of the agreement" (enfazi tal-qorti).

Dan kien il-qofol tal-kwistjoni, u l-konkluzjoni li wasal ghaliha l-Arbitru kienet li l-attivitajiet li saru fl-2004 u li jissemmew fid-decizjoni, saru bi ksur tal-kuntratt ghaliex **il-catering sar minn terzi**. Għalhekk hu evidenti li d-decizjoni tal-Arbitru hi bbażata fuq l-ilment tal-intimata kif propost fl-*istatement of defence*. Hekk kellu jkun. Saħansitra, Victoria Zammit Tabona spjegat l-ilment tal-appellata, b'dan il-mod:

"Għalhekk, jien ngħid illi fis-sena 2004, il-kuntratt Dok. VZT1 ġie leż mill-parti l-oħra ripetutamente bis-segwenti:

- 1. L-użu tal-ġnien għall-attivitajiet tal-coffee shop;*
- 2. Tigijiet ċivili li ngħataw is-servizz ta' catering minn terzi, u li nħbew minnha bħala bookings;*
- 3. Bookings oħra li ngħataw lil terzi, bhall-Corinthia, meta dawn ma jaqgħux fit-termeni tal-ftehim;*
- 4. Receptions organizzati mill-kontroparti (bhas-serata kulturali għall-Italian Cultural Institute), bil-catering tiegħu, meta l-catering għal dan l-avveniment kellu jsir minnha".*

Dan hu proprju dak li ndirizza l-Arbitru fid-decizjoni minn fejn hu evidenti li dak li wasal lill-Arbitru biex jiċhad it-talba tar-rikorrenti, kien 'il fatt li kisru l-*exclusivity right* ta' catering li l-intimata kellha bis-sahha tal-kuntratt tal-11 ta' Mejju 2000. F'dan ir-rigward il-parti rilevanti tad-decizjoni hi dik li tibda:

"The Arbitrator is of the opinion that the three receptions: held for the Italian Cultural Institute, the.....", u tispicca: ".... To invoke the exception under clause 3(c) claimants would have had to prove, at least, that the client had refused the catering of the Respondents".

F'dan kollu m'hemmx punt ta' ligi iżda semplicement apprezzament tal-provi. Fiċ-ċirkostanzi r-riferenza li sar mir-rikorrenti għall-Artikolu 1002 tal-Kodiċi Ċivili, hi rrilevanti u jidher biċ-ċar tentattiv biex jinħoloq bażi ta' appell fuq punt ta' dritt li ma jeżistix. Dan apparti li l-aggravju tar-rikorrenti jikkonsisti fi kritika twila tal-apprezzament tal-provi magħmula mill-Arbitru li bla dubbju tikkostitwixxi kwistjoni ta' fatt u mhux ta' dritt.

Għal dak li jirrigwarda t-teżi tal-appellanti li semmai l-ksur ma kienx jiġġustifika li l-appellata ma tħallasx, dan il-punt ġie kkunsidrat mill-Arbitru li a bażi tal-apprezzament tal-provi kkonkluda:-

"... The exclusivity element was a major aspect of the agreement between the parties, the non respect of which went against the grain of the whole agreement. It is very clear that on Claimants parts, what was going on at the palace was not necessarily totally brought to the information of the Claimants administrators, and at the palace there was a great eagerness to commence a catering venture. It was also clear that this agreement was hampering the growth of this catering venture and the Claimants representative at the palace had started compromising the obligations assumed by means of the agreement entered into between the Parties. This, in the opinion of the Arbitrator is no trifling matter, as the non-respect of the exclusivity clause was leading to the Claimant commencing competing operations with Respondent".

M'hemmx dubju li s-socjeta ntimata daħlet għal dak it-tip ta' kuntratt għaliex ingħatat, *"the exclusive right to cater for Receptions at the Premises"*. Kundizzjoni li skond il-konklużjoni tal-Arbitru, inkissret mir-rikorrenti. Din il-qorti hi prekluzja milli tagħmel eżercizzju mill-ġdid ta' apprezzament tal-provi. Pero' a bażi tal-*findings* li għamel l-Arbitru u 'l fatt li d-dritt ta' esklussivita' li ngħata lill-intimata kien element prinċipali tal-kuntratt, il-qorti ma taqbilx mar-rikorrenti li n-nuqqasijiet tar-rikorrenti ma kienux sostanzjali. L-Arbitru kellu kull dritt li jasal għal konklużjoni li fil-fatt wasal għaliha ġialadarba kkonkluda li kien hemm ksur tal-obbligi kuntrattwali li assumew ir-rikorrenti, liema kuntratt kien il-baży tagħhom għall-ħlas preiż.

Għal dawn il-motivi tiċhad l-appell bl-ispejjeż kontra r-rikorrenti Vincent Curmi et nomine.

Anthony Ellul

